

R a a d s v o o r s t e l

Raadsvergadering van : **10 november 2021**
Agendanummer :
Portefeuillehouder : **J. Nieuwenhuizen**
Opsteller : **M. Naylor**
B&W-besluit datum : **12 oktober 2021**
Onderwerp : **Nota activabeleid gemeente Dijk en Waard 2022**

Gevraagde besluiten:

1. Kennis te nemen van de nota activabeleid gemeente Dijk en Waard 2022

Inleiding

De gemeenten Heerhugowaard en Langedijk gaan per 1 januari 2022 bestuurlijk fuseren met als eindresultaat de nieuwe gemeente Dijk en Waard. Onderdeel van de werkzaamheden ter voorbereiding van de bestuurlijke fusie is harmonisatie van (financieel) beleid. Zowel de gemeente Langedijk als de gemeente Heerhugowaard kent een eigen nota vaste activa (HHW) en nota activabeleid (LDK). Het is noodzakelijk om deze beleidstukken te harmoniseren en hierop ook de financiële administratie en processen in te richten.

In de nota activabeleid worden de uitgangspunten vastgelegd hoe de gemeente Dijk en Waard omgaat met investeringen. Denk hierbij aan de methodiek waarop investeringen worden afgeschreven, maar ook over de duur van afschrijven. Leidend voor de nota activabeleid is de BBV regelgeving en de stellige uitspraken in de notitie vaste activa van de commissie BBV.

Beoogd effect

Het beoogd resultaat is om de raad kennis te laten nemen van de Nota activabeleid gemeente Dijk en Waard 2022.

Argumenten

Allereerst zijn de bestaande documenten bestudeerd, wat zijn de beleidsmatige verschillen en wat is de achtergrond van de reeds gemaakte keuzes. Echter blijkt dat de nota's vrijwel het standaard volgen van het VNG model. Daarna is de BBV als leidraad gebruikt om de bestaande activa van beide gemeente te categoriseren. Denk hierbij aan de balansindeling IV3/ BBV maar ook de categorieën (bijv. gebouwen, installatiekosten, gronden en terreinen) van beide gemeenten zijn geharmoniseerd, dit maakte direct dat de verschillen zichtbaar waren in zowel methodiek als duur van de afschrijving. Een aantal opvallende verschillen zijn:

- In de gemeente Heerhugowaard tractiemiddelen (afvalinzamelingsvoertuigen, tractoren, aanhangwerktuigen, veegmachines etc.) annuïtair worden afgeschreven en bij de gemeente Langedijk lineair;
- Uit de afschrijvingstabellen van de beide gemeenten blijkt dat de afschrijvingstermijnen voor bepaalde investeringscategorieën (zoals bv. tunnels, viaducten en bruggen en wegen, pleinen en rotondes en openbare verlichting-1^e aanleg) verschillend zijn.

Bij het opstellen van de afschrijvingstabel hebben wij rekening gehouden met wat wenselijk en reëel is. Wenselijk is dat het afschrijven over een langere periode zorgt voor structureel lagere lasten in de meerjarenbegroting en met reëel wordt bedoeld dat de afschrijvingstermijn in verhouding staat tot de technische levensduur van de activa. Zo is de motie 06 met datum 19 april 2021 waarin gevraagd wordt de afschrijvingstermijnen, waar mogelijk te verhogen, verwerkt in dit de nota activabeleid gemeente Dijk en Waard 2022.

Belangrijke uitgangspunten per 1 januari 2022

Hieronder worden de belangrijkste uitgangspunten vermeld die zijn gehanteerd om de nieuwe kapitaallasten voor de begroting 2022 van de gemeente Dijk en Waard te berekenen. Deze uitgangspunten gelden vanaf 1 januari 2022 en zijn van op toepassing op de al bestaande activa met een boekwaarde op 1 januari 2021.

1. Voor alle investeringen wordt de lineaire afschrijvingsmethode toegepast;
2. De gehanteerde afschrijvingstermijnen in Langedijk en Heerhugowaard zijn aangepast en op elkaar afgestemd; Bij de afschrijvingstermijnen is indien mogelijk gekozen voor de hoogste afschrijvingstermijn;
3. De activeringsgrens bedraagt € 15k.

Toelichting uitgangspunten per 1 januari 2022

1. Wijzigen afschrijvingsmethode

Vanaf 1 januari 2022 worden alle activa afgeschreven volgens de lineaire methode, omdat bij de lineaire methode de kapitaallasten op de langere termijn lager zijn. Dit levert dan een voordelig financieel effect op in de toekomst. Conform het BBV dienen gelijksoortige activa gelijk behandeld te worden, dus alle gelijksoortige activa moeten volgens dezelfde afschrijvingsmethodiek afgeschreven worden. Dit betekent dat alle activa die volgens de annuïtaire afschrijvingsmethode worden afgeschreven per 1 januari 2022 worden omgezet naar de lineaire afschrijvingsmethode.

2. Wijziging afschrijvingstermijnen

De afschrijvingstermijnen tussen de gemeente Langedijk en Heerhugowaard waren in een aantal gevallen verschillend. In het geval van verschillende afschrijvingstermijnen is gekozen voor de hoogste afschrijvingstermijn, want dit levert lagere kapitaallasten op in de begrotingsperiode van 4 jaar (2022 t/m 2025). Over de totale looptijd van de investering heeft het wijzigen van de afschrijvingstermijn geen gevolgen. Een uitzondering hierop zijn drukrioleringspompen E/M en Individuele behandeling van afvalwatersystemen (IBA's). Deze investeringen hebben een kortere afschrijvingstermijn, omdat de technische levensduur van deze onderdelen aanmerkelijk korter is dan de initiële afschrijvingstermijnen. Voor wat betreft de afschrijvingstermijnen is ook bekeken welke afschrijvingstermijnen omliggende/vergelijkbare gemeenten hanteren.

3. Activeringsgrens € 15k

In de gemeente Heerhugowaard werd een activeringsgrens van € 10k gehanteerd. In de nota activabeleid 2018 van de gemeente Langedijk is een activeringsgrens opgenomen van € 50k, echter blijkt uit een analyse dat ook de gemeente Langedijk (nog steeds) de activeringsgrens van € 10k hanteert.

Een (beperkt) onderzoek naar de nota activabeleid van meerdere gemeenten gaf geen eenduidig beeld over de hoogte van de gehanteerde activeringsgrenzen. De hoogte van de activeringsgrens varieert van € 10k (Zoetermeer) tot € 100k (Amersfoort, Haarlem).

Ons advies is een ondergrens hanteren van € 15k. Dit leidt over een langere periode tot een gelijkmatiger verloop van de begroting. Indien de activeringsgrens hoger is dan heeft dit als resultaat dat er meer pieken in de begroting zullen optreden. Een lage activeringsgrens leidt tot meer activa (objecten) in de vaste activa administratie en derhalve tot een hogere administratieve last. Uit onderzoek blijkt dat het aantal beheershandelingen minimaal zijn en daarom niet als knelpunt wordt gezien.

Daarom adviseren wij een activeringsgrens van € 15k te hanteren voor Dijk en Waard. Een activeringsgrens van € 15k betekent dat de boekwaarden van investeringen met een oorspronkelijke aanschafwaarde tot € 15k in één keer afgeschreven worden op basis van de regelgeving van de BBV.

Kanttekeningen

Het niet vaststellen van de nota activabeleid gemeente Dijk en Waard 2022 zal zorgen voor onduidelijkheden over uitgangspunten hoe de gemeente Dijk en Waard hiermee omgaat. Denk

hierbij aan de methodiek waarop investeringen worden afgeschreven, maar ook over de duur van afschrijven.

Uitvoering en monitoring & evaluatie

In het voortraject is dit voorstel met positief resultaat op inhoud besproken met; de portefeuillehouders financiën, afdelingshoofd Financiën en de concern- en business controllers. Na vaststelling wordt deze intern gedeeld. Ook wordt na vaststelling deze op de wettelijke voorgeschreven manier gepubliceerd op overheid.nl en officiële bekendmakingen.nl

Participatie (Interactief werken)

Niet van toepassing.

Juridisch

Niet van toepassing.

Financiën

Incidenteel gemeenten Langedijk en Heerhugowaard

De boekwaarden van de activa per 1 januari 2022 moet conform de nieuwe nota activabeleid afgeschreven worden. Doordat de gemeente Dijk en Waard het activa conform de nieuwe nota activabeleid moet afschrijven, zal een deel van de huidige activa (gemeente Langedijk en Heerhugowaard) in 2022 versneld afgeschreven moeten worden.

Het totaalbedrag wat versneld afgeschreven moet worden is € 5,9 mln. totaal. Dit betekent € 441K voor de gemeente Langedijk en € 5.456K door de gemeente Heerhugowaard. Ons advies is om deze afboeking te dekken uit de algemene reserve of door het gedeeltelijk laten vrijvallen van de bestemmingsreserve waar de kapitaallasten van de versneld afgeschreven actieven anders uit gedekt zouden worden.

Structureel gemeente Dijk en Waard

De uitgangspunten van de nieuwe nota activabeleid van de gemeente Dijk en Waard hebben een financieel effect op de begroting 2022 en verder. Dit financieel effect wordt hieronder in de tabellen 1 t/m 3 uiteengezet. In deze tabellen worden lagere lasten (voordeel) weergegeven met een +/- en hogere lasten (nadeel) met een +/-.

TABEL 1	2022	2023	2024	2025
Afschrijvingslasten op basis van bestaande staat C	€ 9.714.493	€ 9.141.915	€ 9.063.432	€ 8.411.550
Correctie afschrijving als gevolg van het overgaan van annuïtair naar lineair afschrijvingsmethodiek	€ 330.494	€ 288.019	€ 246.491	€ 205.764
Afschrijvingslasten na het omzetten van annuïtair naar lineair afschrijvingsmethodiek	€ 10.044.987	€ 9.429.934	€ 9.309.923	€ 8.617.314
Aanpassing afschrijvingstermijnen				
Door het verlagen van de afschrijvingstermijnen is de levensduur van een aantal investeringen verstreken; dit leidt tot een eenmalige afschrijving van de resterende boekwaarden, maar de ingerekende afschrijvingslasten vallen ook vrij.	-€ 874.707	-€ 821.735	-€ 821.735	-€ 813.992
Door het verlagen van de afschrijvingstermijnen stijgen de jaarlijkse afschrijvingslasten	€ 709.785	€ 547.922	€ 550.808	€ 449.600
Door het verhogen van de afschrijvingstermijnen dalen de jaarlijkse afschrijvingslasten	-€ 1.379.825	-€ 1.123.259	-€ 1.091.720	-€ 1.006.298
Afschrijvingslasten op basis van de aangepaste staat C	€ 8.500.240	€ 8.032.862	€ 7.947.276	€ 7.246.624
Totale voordeel afschrijvingslasten	- € 1.214.253	- € 1.109.053	- € 1.116.156	- € 1.164.926

In tabel 1 wordt als startpunt voor de berekening van het financieel effect de opgetelde kapitaallasten van de activa van de gemeenten Heerhugowaard en Langedijk conform de huidige nota's activa/activabeleid voor de jaren 2022 t/m 2025 gehanteerd (€ 9.7 mln. in 2022).

Vervolgens wordt het financieel effect van het wijzigen van de afschrijvingsmethode (€ 330k in 2022) en het financieel effect van het wijzigen van de afschrijvingstermijnen - € 1.545k (- € 875k + € 710k - € 1.380k) in 2022) weergegeven. Dit betekent dat het financieel effect voor het omzetten van de activa van annuïtair naar lineair en voor het wijzigen van de afschrijvingstermijnen - € 1.214k is in 2022.

Hieronder wordt het financieel effect van deze twee uitgangspunten nader toegelicht:

Wijziging afschrijvingsmethodiek

Het financieel effect van het wijzigen van de afschrijvingsmethode van annuïtair naar lineair levert in 2022 een nadeel op van € 330k. Zoals uit tabel 1 blijkt is dit nadeel aflopend van 330k in 2022 tot € 206k in 2025.

Wijziging afschrijvingstermijnen

Het financieel effect voor het wijzigen van de afschrijvingstermijnen levert voor de periode van 2022 t/m 2025 de volgende voordelen op:

2022: - € 1.545k (- € 874k + € 710k - € 1.380k)

2023: - € 1.397k (- € 822k + € 548k - € 1.123k)

2024: - € 1.363k (- € 822k + € 551k - € 1.091k)

2025: - € 1.371k (- € 814k + € 450k - € 1.006k)

Het uitgangspunt is dat ervoor wordt gekozen om de hoogste afschrijvingstermijn te hanteren. Zoals in tabel 1 is vermeld wordt de afschrijvingstermijn voor bepaalde activa verlaagd. De reden hiervoor is dat de afschrijvingstermijn in staat C voor bepaalde activa (o.a. gebouwen 60 jaar) hoger is dan in de afschrijvingstabellen van beide gemeenten (o.a. gebouwen 40 jaar) is vermeld. Het verlagen van deze afschrijvingstermijnen leidt tot hogere kapitaallasten (0,7 mln. in 2022).

Voor de jaren 2022 t/m 2025 worden in tabel 2 de afschrijvingslaten tevens gespecificeerd naar de wijze van dekking. De kapitaallasten kunnen namelijk gedekt worden door een onttrekking aan een bestemmingsreserve of doordat deze zijn verwerkt in kostendekkende tarieven (rioolinvesteringen, investeringen m.b.t. afvalinzameling etc.).

TABEL 2

Totaal effect	2022	2023	2024	2025
Kapitaallasten t.l.v. de exploitatie	-€ 455.453	-€ 353.268	-€ 363.278	-€ 404.380
Kapitaalasten heffing	-€ 86.167	-€ 93.958	-€ 95.093	-€ 98.704
Kapitaalasten reserve	-€ 672.634	-€ 661.828	-€ 657.782	-€ 661.841
	-€ 1.214.254	-€ 1.109.054	-€ 1.116.153	-€ 1.164.925

In tabel 3 is het financieel effect aangegeven als de activeringsgrens wordt gesteld op respectievelijk € 10k, € 15k, € 25k en € 50k.

TABEL 3

Als de activeringsgrens wordt gesteld op:	Dan moet er een inhaalafschrijving plaatsvinden van:	Dan vindt er vrijval van afschrijving plaats voor een bedrag van:
€ 10.000	€ 181.087	- € 15.206
€ 15.000	€ 558.162	- € 74.623
€ 25.000	€ 1.108.484	- € 175.455
€ 50.000	€ 3.242.516	- € 456.974

Voor de gemeente Dijk en Waard wordt de activeringsgrens op € 15k gesteld. Uit staat C blijkt dat een aantal activa onder de € 10k zijn geactiveerd. Deze activa moeten in het boekjaar 2022

worden afgeboekt en dit levert eenmalig een nadeel op van € 558k in 2022, maar structureel levert dit een voordeel op van - € 75k.

Preventief toezicht

- Ja
- Nee

Bijlagen die onderdeel uitmaken van het besluit

1. Bij2117607 nota activabeleid gemeente Dijk en Waard 2022

Bijlagen ter informatie

Niet van toepassing.

Burgemeester en wethouders van Langedijk,

E. Annaert
gemeentesecretaris/directeur

L.A.M. Kompier
burgemeester

R a a d s b e s l u i t

Agendanumme :
r

Onderwerp : **Nota activabeleid gemeente Dijk en Waard 2022**

De raad van de gemeente Langedijk;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 12 oktober 2021;

gelet op het bepaalde in hoofdstuk XIII, artikel 189 van de Gemeentewet.

b e s l u i t:

De raad besluit:

1. Kennis te nemen van de nota activabeleid gemeente Dijk en Waard 2022.

Vastgesteld in de openbare vergadering van 10 november 2021,

de waarnemend raadsgriffier

de voorzitter

J.A. Vullings

L.A.M. Kompier